БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

8-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 179 (1957)

10 СЕНТЯБРЬ ЯКШАНБА 1961 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг пленуми

Тошкент область XII партия конференциясида сайланган Ўзбекистон КП область комитетининг пленуми бўлди.

Пленум область партия комитетининг биринчи секретари қилиб ўртоқ **М. А. Абдураззоқов**ни, иккинчи секретари қилиб **С. М. Веселов**ни, область партия комитетининг секретарлари қилиб **А. М. Илюхин, Х. Р. Мусахонова, Э. Т. Шайхов** ўртоқларни сайлади.

Н. С. Дёмин, Х. Э. Эргашев, Қ. М. Муртазоев, В. В. Романовский ўртоқлар область партия комитетининг бюро аъзолари қилиб сайландилар.

П. В. Костриков, М. Қурбонов ўртоқлар область партия комитети бюро аъзолигига кандидат қилиб сайландилар.

Область партия комитетининг пленумида область партия комитетининг бўлим мудирлари тасдиқланди: ўртоқ **П. В. Костриков** партия органлари бўлимининг мудири, ўртоқ **М. Искандаров** пропаганда ва агитация бўлимининг мудири, ўртоқ **А. А. Моргунов** қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири, ўртоқ **Н. Р. Мирзараҳимов** саноат-транспорт бўлимининг мудири, ўртоқ **В. С. Скребнев** қурилиш ва қурилиш материаллари бўлимининг мудири, ўртоқ **А. И. Шкуратов** маъмурий, савдо ва молия бўлимининг мудири қилиб тасдиқланди.

Область партия комитетининг пленуми ўртоқ **М. Қорнев**ни «Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори қилиб, ўртоқ **А. Л. Стажилов**ни «Ташкентская правда» газетасининг редактори қилиб тасдиқлади.

УМУМИЙ ТИНЧЛИКНИ КЎЗЛАБ

СОВЕТ-ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

8 сентябрда Катта Кремль саройида москваликларнинг Ҳиндистондан келган ҳурматли меҳмон — Бош Министр Жавоҳарлал Неру билан учрашуви бўлиб ўтди.

Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Неру, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, А. Н. Косигин, О. В. Куусинен, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, П. Н. Поспелов ўртоқлар президиумга чиққанларида залда гулдурос давомли қарсаклар янграйди.

Совет Иттифоқи халқлари билан Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстликка бағишланган митингни меҳнаткашлар депутатлари Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Н. А. Дигай очади. У. Бош Министр Жавоҳарлал Неруни саммият билан қутлаб, бундай дейди:

— Сизни, жаноб Неру, халқлар ўртасида тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун толмас курашчини Ватанимиз пойтахти Москвада яна кўришдан биз астойдил хурсандмиз.

Ўртоқ Дигай таъкидладики, Ҳиндистон ҳукумати бошлиғининг СССРга қилган ушбу визити Ҳиндистон билан СССР ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш ишига қўшилган янги ҳисса бўлиб, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Совет-Ҳиндистон маданий алоқалар жамиятининг президенти академик Н. В. Цицин сўзга чиқади. У, совет кишиларининг меҳнатсевар ва истеъдодли ҳинд халқига нисбатан меҳр-муҳаббат, дўстлик туйғулари тўғрисида, янги мустақил Ҳиндистон Республикасининг бунёдга келтирилаётганлиги ҳақида гапиради. Мана шу олижаноб ишда, деб уқтиради академик Цицин, Ҳиндистон Совет Иттифоқи гомонидан ҳамиша самимий ҳайрихоҳлик, ҳамжиҳатлик ва беғараз ёрдам олиб турибди. Совет кишилари Ҳиндистон Республикасининг позициясидан ғоят мамнун бўлмоқдалар. Ҳиндистон Республикаси тинч-тотув яшаш позицияларида маҳкам турибди. СССРнинг бутун дунёда тинчликдан иборат улуғ ишни қарор топтиришга, миллий мустақилликни мустаҳкамлашга, империализмнинг шармандали мустамлакачилик системасини ва унинг барча кўринишларини батамом тугатишга қаратилган энг муҳим халқаро масалалардаги таклифларини кўллаб-қувватламоқда.

Академик Цицин дўстона Ҳинд халқига мамлакат экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда, тинчликнинг улуғ ишини мустаҳкамлашда янги муваффақиятлар тилади.

Киров номли «Динамо» заводининг фрезерчиси, коммунистик меҳнат зарбдори К. Ф. Лизаков ҳурматли меҳмонни пойтахт меҳнаткашлари номидан самимий табриклади.

Москва университетининг студенти Лидия Скопцова совет йигитлари ва қизлари номидан сўзлади.

Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Неру минбарга чиққанида, ҳозир бўлганлар ниҳ самимий карсаклар билан кутиб олдилар.

Ж. НЕРУ нутқи

Раис жаноблари!

Бош Министр Хрушчев жаноблари!

Азиз дўстлар!

Сизлардан, бу ерда дўстлик ва табрик сўзларини айтган кишиларнинг ҳаммасидан мен ғоят миннатдорман.

Дарҳақиқат, икки кун бурун Москвага келган пайтимдан бошлаб муҳтарам Совет ҳукумати бошлиғининг, Совет ҳукумати бошқа раҳбар арбобларининг ва улуғ пойтахт аҳолисининг илтифоти ва дўстлик меҳридан далолат берувчи туйғуларни ҳамиша кўриб турибман.

Совет Иттифоқига келиш мени ҳамиша чамнун қилади. Бу нарса менга янги жамият қуришда олға қараб қилинаётган ҳаракатни ва илм-фаннинг тараққиётини шахсан кузатиш имконини беради. Бизни бу ерда қуршаб олган дўстлик муҳити мени қувонтиради.

Мен бу ерга олти йил муқаддам келган эдим. Ўша пайтдан буён Совет Иттифоқи сезиларли даражада олға силжиди. У космик парвозларни амалга оширишдан иборат янги соҳада ажойиб муваффақиятларни қўлга киритди.

Мана шу гўзал Москва шаҳрида ҳам жуда катта ўзгаришлар бўлганини кўриб турибман. Кўплаб янги уйлар қурилиб, шаҳар ўсиб кетибди. Шаҳар аввалгидан ҳам гўзалроқ ва кўзни қувонтирадиганроқ бўлиб қолибди.

Ўтган йиллар мобайнида Ҳиндистон-Совет алоқалари ва ҳамкорлиги анча ривожланди, савдо-сотиқ ишларимиз жуда кенгайди ва маданий алоқаларимиз юксалди. Ўқиш ва техникани ўрганиш учун бу ерга юзлаб ҳинд студентлари келмоқда. СССРнинг ёрдами билан Ҳиндистонда катта-катта заводлар қурилди ва қурилмоқда. Биз учун ниҳоятда муҳим бўлган ана шу ишда юзлаб совет инженерлари ва техникпари биз ҳиндистонликларга ёрдам кўрсатдилар.

Биз фаолиятимизнинг кўпгина муҳим тармоқларида совет олимлари ва инженерлари билан бўлган ҳамкорлигимизни алоҳида табриклаймиз. Бизга кўрсатган ва кўрсатаётган ёрдамлари учун Совет Иттифоқи ҳукуматидан ғоят миннатдорман. (Қарсаклар).

Биз янги Ҳиндистонни қуриш, халқимизнинг турмуш даражасини кўтариш, халқимиз учун муносиб турмушни вужудга келтириш билан машғулмиз. Шу мақсадда биз иккинчи беш йиллик планимизни якиндагина тугалладик ва учинчи беш йиллик устида иш бошлаб юбормоқдамиз. Биз шу беш йилликнинг охиригача саноат ва қишлоқ хўжалигининг ривожланиши учун мустаҳкам пойдевор қўямиз, деб умид қиламиз.

Ғарчи мен, табиий равишда, ўз мамлакатимнинг проблемалари билан банд бўлсам-да, иқрор бўлиб шуни айтишим керакки, бугунги кунда халқаро аҳвол менинг ақлимни ва қалбимни ташвишга солиб турибди. Халқаро аҳвол кейинги ойларда шу қадар ёмонлашиб қолдики, ҳатто уруш чиқиб кетмасмикин, деган қўрқув пайдо бўлди.

Уруш ҳамиша оғир бўлади. Лекин даҳшатли ядро қуроли мавжуд бўлган бизнинг замонамизда уруш ҳақида ўйлаш ҳам қўрқинчлидир. Жаҳондаги барча раҳбарлар тинчлик асосий зарурат эканлигини уқтириб ва гапириб келдилар. Тинчликнинг муҳимлиги Совет Иттифоқида бошқа ҳар қандай мамлакатдагига қараганда кўпроқ таъкидлаб гапирилмоқда, дейиш мумкин. (Кучли қарсаклар).

Совет Иттифоқи урушнинг даҳшатли хатарига умрбод барҳам бериш мақсадида самарали халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун ҳам курашиб келмоқда.

Биз ҳиндистонликлар тинчликка айниқса содиқмиз. Бизнинг улуғ йўлбошчимиз Махатма Ганди узоқ йиллар мобайнида бизга насиҳат бериб келди. Махатма Ганди ҳатто бизнинг инглиз империализмига қарши олиб борган курашимизда ҳам тинч йўл билан бориш ҳақида таълим берди ва у, бизни озодликка тинч воситалар билан эришдирди.

Бизнинг Ҳиндистонда камчиликлар кўп ва биз ўзимизни ҳеч қайси бир жиҳатдан бошқа халқларга нисбатан яхшимиз, деб ҳисоблаймиз. Лекин биз ҳамиша тинчликни ёқлаб келдик. Дарҳақиқат, ташвишлар абгор қилган дунёмиз бошига уруш тушадиган бўлса, янги Ҳиндистонинг келажаги ҳақидаги орзуларимиз кунпая-кун бўлади. Шу нарсаларнинг ҳаммасини назарга олганда, ҳозирги халқаро аҳвол бизни жуда ҳам чуқур ташвишга солмоқда. Уруш билан тинчликнинг калити бизнинг қўлимизда эмаслигини, ана шу мудҳиш аҳволни ўзгартириш йўлида биз кўп иш қила олмаслигимизни тушунамиз. Аммо тинчлик йўлида қўлимиздан келадиган ўша озгина ишни ҳам амалга ошириш иштиёқи билан тўлиб-тошганмиз. (Қарсаклар).

Шу сабабли, биз уруш билан тинчликнинг калитини ўз қўлларида ушлаб турган буюк давлатларни урушнинг мудҳиш хатарига барҳам беришга ва бутун дунёни тинчликка олиб боришга даъват этмоқдамиз. Совет Иттифоқи ана шу буюк давлатлар орасида бугунги кунда жуда катта ўрин тутади.

Мен Москвага Белграддан келдим. У ерда 25 та қўшилмаган мамлакатнинг конференцияси бўлиб ўтди. Ана шу кенгаш қатнашчиларининг якдиллик билан қилган илтимосига биноан, Гана президенти билан мен Раис Хрушчевга мактуб олиб келдик. Хатларимиз халқаро аҳволдан ниҳоятда ташвиш тортаётганлигимиз ҳақида ва мактубда ифода қилинган. АҚШ президенти Кеннедига ҳам худди шу руҳдаги мактуб юборилди.

Бу мактубда кенгашимиз қатнашчилари ана шу икки буюк давлат ўртасида тезда музокаралар олиб борилишини ва хусусан ҳозирги замоннинг энг муҳим проблемаларини ҳал қилиш учун ёки, ҳеч бўлмаганда, халқаро кескинликни камайтириш ҳамда самарали музокаралар олиб бориш вазиятини вужудга келтириш учун, музокараларга киришишга чақирадилар.

Бу — бир неча қитъадаги 25 мамлакат раҳбарларининг мактубидир ва бу мактуб бутун дунёдаги неча юз миллионлаб кишиларнинг эзгу фикр-ўйларини ифода этади, деб ҳисоблайман. Ана шу мактубда улар бугунги кунда бизнинг олдимизда турган айрим халқаро проблемаларга нисбатан ўз қарашларини ифода этганлари йўқ. Улар бу проблемаларни келишув йўли билан ҳал этиш учун мумкин бўлган барча чоралар кўрилмоғи керак, деб ҳисоблашмоқдалар. Улар амнидирлар-ки, фақат музокараларгина самарали натижаларга олиб келиши мумкин. Бизнинг назаримизда, ана шу жиддий проблемаларни ҳал қилишнинг музокаралар йўлидан бўлак йўли йўқ.

Ҳозирги кескинлик юмшатилиши ва бугунги кунда инсониятга даҳшат солаётган уруш хатари тугатилиши биланоқ батамом қуролсизланиш проблемаси сингари жуда муҳим проблемаларни қараб чиқишга йўл очилади. Аминманки, агарда биз батамом қуролсизланишга интилмайдиган ва унга эришмайдиган бўлсак, бутун дунёда тинчлик ҳам бўлмайди. Ҳамма жойда қўрқув кишиларнинг бошини гангитиб қўяди, қўрқув эса кишини ёмон ёйлларга бошлайди. У, душманликка, куч ишлатишга ва вайронагарчиликка олиб боради.

Фан тараққиёти бизга конфликтлардан ва душманликдан, куч ишлатишдан холи бўлган дунёни — бугунги кундан у қадар узоқ бўлмаган янги дунёни вужудга келтириш имконини берадиган фан тараққиёти ҳаммага фароғат олиб келаётган бир пайтда, инсоният кўз олдида намоён бўлган имкониятдан фойдаланмай, вайронагарчилик методларини ишга солиб борса, бу — жуда катта фожиа бўлур эди.

Бугунги кунда бизнинг олдимизда охирги имконият намоён бўлмоқда. Нотўғри қўйилган битта қадам инсониятнинг ҳар қандай келажагини ер билан яксон қилиб ташлаши мумкин. Биз тинчлик истаймиз ва тинчликка фақат гинч йўллар билангина эришиш мумкин, акс ҳолда биз қўрқинч, душманлик ва реванш муҳитида яшай берамиз.

Модомики шундай экан, у ҳолда мавжуд барча тинч методлардан ҳам миллий, ҳам халқаро проблемаларни ҳал этиш учун фойдаланмоқ керак.

Атоқли олимлар, билимдон кишилар ҳозирги кунда уруш бирор мамлакат ёки бирор партиянинг ғалабасига олиб келиши мумкин эмас, уруш умумий мағлубиятга ва ҳатто инсониятнинг бутунлай кирилиб кетишига олиб келиши мумкин, деб бизга айтмоқдалар. Модомики шундай экан миллий проблемаларни ҳам, халқаро проблемаларни ҳам ҳал этмоқ учун мавжуд ҳамма тинч методлардан фойдаланишга тўғри келади.

Халқимизнинг улуғ устози, бундан 2500 йил муқаддам яшаган Будда кунлардан бир куни шундай деган эди: ҳеч ким мағлубиятга учрамайдиган ва муваффақиятни барча баравар баҳам кўрадиган ғалаба — энг улуғ ғалабадир.

Бундай ғалабага конфликтлар орқали, катта миқёсда вайронагарчилик келтириш орқали эришиб бўлмайди. Шу сабабли, мен проблемаларимизни ҳал қилишда тинч методларни қўлланишга ва музокаралар олиб боришга чақирмоқдаман. Ҳар қайси мамлакатдаги юз миллионлаб кишилар кўп йиллардан буён тинчликка даъват этиб келмоқдалар ва улар ана шу даъват билан мамлакатларнинг раҳбарларига мурожаат қилмоқдалар. Ана шу кишиларнинг қалбидан отилиб чиқаётган даъват амалга ошадиган бўлиши учун биз бу даъватга қулоқ солмоғимиз керак.

Миллий обрў — муҳим нарса. Лекин уруш орқали тинчлик ўрнатиш умидлари билан боғланган обрў бугунги кунда энди ақл-идрокка, мантиққа асосланган обрў эмас, зотан уруш ҳеч кимнинг обрўсини оширмайди.

Миллий хавфсизликни андиша қилиш ҳам муҳим нарса, аммо умумий вайронагарчилик хавфсизлики ошира олмайди. Ядро фанининг тараққиёти яхши умидлар олиб келди, лекин шу билан бирга, у вайронагарчилик хатарини ҳам вужудга келтирди. Жаҳон ўзи кайси йўлдан боришини танлаб олмоғи керак ва буюк раҳбарлар бизни тўғри йўлдан бошлаб бормоқлари керак.

Хиросима ва Нагасаки даврларидан буён ядро бомбалари бизга батамом вайронагарчилик йўлини кўрсатиб турибди. Ўша вақтдан буён вайронагарчилик методларини ривожлантиришда прогресс деб аталадиган тараққиётга эришилди. радиоактивлик туфайли эса, келажак авлодлар учун мудҳиш оқибатлар вужудга келтирилиши мумкин. Мана шу боис, бизнинг ўтмишда амалга оширилган ядро синовларидан қамоқ ташвишланганимиз туфайли бу синовларни тўхатишга даъват этмоқдамиз. Бундай синовлар ўтказилишини қувватлаб қандай ғайрибий андишалар кўрсатилмасин, бари бир бу синовлар бутун инсониятга хавф-хатар солади. Миллион-миллион кишиларга дахлдор бўлган проблемалар одамгарчилик юзасидан ҳам қараб чиқилмоғи керак. Бугунги кунда одамгарчилик андишалари ҳам, шунингдек мантиқ ва ақл-идрок ҳам тинч йўл билан боришни кўрсатмоқда ва мен шу йўлдан боришга астойдил ва сидқидил чақираман, шу тариқа давлатларнинг раҳбарлари ана шу йўлда фикр қиладиган ва иш юритадиган бўлсинлар.

Совет Иттифоқи тинчлик ва қуролсизланиш тарафдоридир. У янги жамиятни вужудга келтириш соҳасида жуда катта ишларни қилмоқда. Совет Иттифоқи катта-катта муваффақиятларни кўлга киритди ва келажакда у тагин ҳам зўр муваффақиятларни қўлга киритади. Яратувчилик фаолиятининг бу муваффақиятлари — ҳеч кимга зиён етказмайдиган ва миллион-миллион кишиларга бахт-саодат келтирадиган ҳақиқий ғалабадир.

Мен қаттиқ ишонаманки, кўп йиллардан буён тинчлик учун курашда намуна кўрсатиб келаётган Совет Иттифоқи бундан буён ҳам намуна кўрсата беради ва барча мамлакатлар учун самарали натижалар келтира беради. (Қарсаклар).

Меҳмондўстликлари, дўстона туйғулари, бизга нисбатан кўрсатган меҳр-муҳаббатлари учун Раис Хрушчевга ва Совет ҳукумати аъзоларига, шунингдек мана шу улуғ мамлакатнинг бутун халқига яна миннатдорчилик билдираман.

Мен Ҳиндистон халқи билан Совет Иттифоқи халқи ўртасидаги муносабатлар тагин ҳам мустаҳкам ва дўстона бўлиб бораверади, деб ишонаман. (Давомли қарсаклар).

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчевга сўз берилганида, залда гулдурос, давомли қарсаклар янграйди.

(Давоми иккинчи бетда).

ОҚ ЙЎЛ!

Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Неру Москвадан жўнаб кетди

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг таклифига биноан Ҳиндистон Республикаси Бош Министри Жавоҳарлал Неру Совет пойтахтида уч кун меҳмон бўлиб турди.

Ҳурматли меҳмон 9 сентябрда Москвадан Тошкентга жўнаб кетди. Москваликлар дўстона Ҳиндистоннинг атоқли давлат ва сиёсий арбоби Жавоҳарлал Неруни самимий узатиб қолдилар. Пойтахтнинг Внуково аэродромига борадиган кўчалари ва майдонлари яна байрам тусини олди.

Внуково аэродроми чиройли безатилган. Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Неруни узатиб қўйиш учун бу ерга Н. Г. Игнатов, А. Н. Косигин ўртоқлар, СССР министрлари А. А. Громико, В. П. Елютин, С. В. Курашов, М. А. Ольшанский, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси А. Н. Шелепин, ташқи савдо министрининг ўринбосари С. А. Борисов, СССР давлат комитетлари раисларининг ўринбосарлари И. В. Архипов, С. К. Романовский, Совет-Ҳиндистон маданий алоқа жамиятининг президенти Н. В. Цицин, Москва Совети ижроия комитетининг раиси Н. А. Дигай ва бошқа расмий кишилар келдилар.

Узатиб қолувчилар орасида СССРдаги дипломатик вакилларнинг бошликлари, Ҳиндистон элчихонасининг ходимлари совет ва чет эл мухбирлари бор эди.

Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Неру СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев билан бир машинада аэродромга келади. Улар фахрий қоровул сафлари олдидан ўтадилар. СССР давлат арбоблари, дипломатлар билан ва Москва меҳнаткашларининг вакиллари билан кўришадилар. Оркестр Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи давлат гимнларини ижро этади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев микрофон олдига келади ва нутқ сўзлайди.

Н. С. ХРУШЧЕВ нутқи

Муҳтарам Бош Министр жаноблари!

Жаноблар! Ўртоқлар!

Жаноб Бош Министр, Совет Иттифоқига қилган визитингиз тамом бўлаётир. Афсуски, Сиз Москвада жуда оз вақт бўлдингиз ва биз Сизни кизиқтиришга мумкин бўлган ҳамма нарсалар билан таништира олмадик. Лекин, Совет Иттифоқи пойтахтида меҳмон бўлиб турган ана шу бир неча кун ичида ҳам Сиз совет халкининг Ҳиндистон халкига бўлган энг самимий ҳисларига яна бир марта қаноат ҳосил қила олдингиз, деб ўйлайман.

Давлатларнинг тинч-тотув яшаши буюк принципларига асосланган ана шу дўстлик социал-иқтисодий системалари турлича бўлган ҳамма мамлакатлар ўртасида ўрнатилиши мумкин ва лозим бўлган бегараз муносабатларнинг намунасидир.

Совет Иттифоқи билан Ҳиндистонни тинчлик йўлидаги доимий интилиш бир-бири билан яқинлаштиради. Бизнинг ўртамизда бўлиб ўтган ошкора фикр олишиш ҳозирги замоннинг кўп масалалари юзасидан Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон ҳукуматларининг қарашлари умумий эканлигини, уларнинг ракета-ядро уруши чиқишига йўл қўймаслик учун қизғин интилаётганликларини кўрсатди. Бундай уруш инсоният учун тузатиб бўлмайдиган фалокат келтирган бўлур эди.

Сизнинг Совет Иттифоқига қилган сафарингиз натижасида мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик янада ривожланади ва халкларимизни бир-бирига яқинлаштирадиган ҳар томонлама алоқаларнинг янада кенгайишида ўз ифодасини топади, деб умид қиламан.

Сиз, жаноб Бош Министр, тез орада ўзингизнинг ажойиб мамлакатингизга кайтиб борасиз. Биз улуғ ҳинд халкига совет халкидан дўстона салом хамда Ҳиндистон Республикасининг ривожланишида муваффақиятлар истаб йўллаган самимий тилакларимизни топширишингизни Сиздан сўраймиз.

Сизга чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик хамда ҳинд халкининг бахт-саодати, совет-ҳинд дўстлиги йўлидаги, умумий тинчлик манфаатлари йўлидаги фаолиятингизда муваффакиятлар тилашга ижозат бергайсиз!

Яшасин ва мустаҳкамлансин совет-ҳинд дўстлиги!

Яшасин бутун дунёда тинчлик!

Яна учрашгунча, жаноб Бош Министр!

Намастэ!

Сўнгра Жавоҳарлал Неру нутқ сўзлайди.

Ж. НЕРУ нутқи

Муҳтарам Бош Министр жаноблари!

Жаноблар!

Совет Иттифоқига қилган визитим тугаётир. Мен жўнаб кетяпман, ўз мамлакатимга қайтиб бораман. Мен Сизнинг мамлакатингиздан катта дўстлик ва меҳр-муҳаббат туйғуларини ўзим билан олиб кетаман.

Мен биламанки, Совет Иттифоқида менга кўрсатилган қизғин ва самимий меҳмондўстлик менга нисбатангина эмас, балки шу билан бирга бутун ҳинд халкига нисбатан катта дўстлик ва меҳр-муҳаббат туйғуларининг ифодасидир.

Сиз билан алоқаларимиз бундан буён ҳам давом эттирилади, деб умид қиламан. Шунингдек, биз бундан буён ҳам учрашиб турамиз, деб ўйлайман.

Сизга бизнинг мамлакатимизга келасиз, деб умид қиламан ва бизнинг мамлакатимизда бўлган вақтингизда Сизга ҳам самимий ва қизғин меҳмондўстлик кўрсатилажагини биласиз.

Сизга яна бир марта ташаккур изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

* * *

Ҳиндистон Бош Министри, ҳиндистонлик бошқа меҳмонлар зинапоядан самолётга чиқадилар.

Орадан бир неча минут ўтганда «ТУ-104» қанотли гигант парвоз қилади ва Тошкентга томон йўл олади.

Оқ йўл!

* * *

Ж. Неру билан бирга Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Р. К. Неру, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси С. Датт, Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг бўлим мудири, вакил В. Х. Коэльхо ҳамда Бош Министрга ҳамроҳ бўлган бошқа кишилар ҳам Москвадан жўнаб кетдилар.

* * *

Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Нерунинг Тошкентга қиладиган сафарида СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, Совет Иттифоқининг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов, СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари унга ҳамроҳ бўлмоқдалар (ТАСС).

Совет-Ҳиндистон дўстлиги мустаҳкам ва бузилмасдир

Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал НЕРУ Тошкентга келди

СССР ва Ҳиндистон халқларининг дўстлиги мустаҳкам ва бузилмаслир. Давр синовидан ўтган бу дўстликнинг баракали самаралари ўзаро манфаатли ҳамкорлик муттасил ривожланаётганида, иккала мамлакат ўртасидаги ҳар тарафлама иқтисодий ва маданий алоқалар бутун дунёда тинчлик манфаатларини кўзлаб ривожлантирилаётганлигида яққол ифодасини топмоқда. Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон Республикаси давлат, сиёсий ва жамоат арбобларининг ўзаро учрашувлари ва суҳбатлари традицион ҳинд-совет дўстлик муносабатларини мустаҳкамлаш ишига жуда катта ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

СССР Министрлар Советининг Раиси Никита Сергеевич Хрушчевнинг таклифига биноан Совет Иттифоқига келган Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Неруни СССР меҳнаткашлари азиз ва ҳурматли меҳмон сифатида кутиб олмоқдалар. Совет кишилари Ҳиндистон ҳукумати бошлиғининг тимсолида мустамлакачилик кишанларини улоқтириб ташлаган ҳамда мустақиллик ва озодлик йўлидан бораётган кўп миллионли халқни кутламоқдалар.

Бутун мамлакатимиз меҳнаткашлари, шу жумладан Ўзбекистон аҳолиси 8 сентябрда Москвада бўлиб ўтган Совет-Ҳиндистон дўстлиги митингини радио орқали эътибор билан тингладилар. Бу митинг икки буюк халқнинг бутун дунёда тинчлик учун курашдаги бирлиги нақадар забардаст эканлигини янада кучли суратда кўрсатиб берди. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ёркин нутки барча совет кишиларининг фикрлари ва туйғуларини ифода қилди. Н. С. Хрушчев бу нуткида Совет-Ҳиндистон дўстлиги катта халқаро аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди. Ж. Нерунинг Ҳиндистон давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларига содиқ бўлиб, СССРнинг энг муҳим халқаро масалалардаги таклифларини қувватлайди, деган сўзларини совет кишилари мамнуният билан кутиб олдилар.

Ўзбекистон пойтахти дўст давлат ҳукуматининг бошлиғини 9 сентябрь кечкурун самимият ва тантана билан кутиб олди. Атоқли давлат арбоби ва снёсий арбобнинг келиши шарафига шаҳар байрам либосига бурканди. Ҳар бир совет кишисининг қалбига яқин бўлган «Ҳинди-руси бхай-бхай!» шиори ёзилган қизил алвонлар ҳамма ёқда товланади. Ҳинди, рус ва ўзбек тилларида: «Яшасин Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстлик!», «Дўст Ҳиндистоннинг Бош Министрига салом!», «Яшасин бутун дунёда тинчлик!» деган шиорлар кўчалар ва майдонларга осиб қўйилган. Уйлар тепасига осилган Ҳиндистон Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари шабадада ҳилпирайди.

(Давоми учинчи бетда)

СУРАТДА: Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Неруни Тошкент аэропортида кутиб олиш.

И. Глауберзон фотоси.

БОЛГАР ДЎСТЛАРГА САМИМИЙ ТАБРИКЛАР

МОСКВА. 8 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Болгария Халқ Республикасининг миллий байрами — Озодлик куни муносабати билан Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Тодор Живковга, Халқ Мажлиси Президиумининг Раиси Димитр Ганевга ва Министрлар Советининг Раиси Антон Юговга табрик телеграммаси юборидилар.

Телеграммада бундай деб таъкидланади: ҳар иккала мамлакат халқлари ва компартияларининг қардошларча дўстлиги, ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдами, барча халқаро масалаларда уларнинг қарашлари ва ҳаракатлари батамом бирлиги тинчлик, социализм ва коммунизм ишининг манфаатлари йўлида кувватлаб-кунга ривожланиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Совет кишилари, дейилади сўнгра, Болгариянинг Балкон мамлакатлари ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини ҳар тарафлама ривожлантиришга, Балкон ярим ороли районида тинчлик зонаси вужудга келтиришга қаратилган ва ҳормайтолмай сарфлаётган куч-ғайратларини юксак даражада қадрлайдилар.

Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев болгар халқига социализм қурилишида янги жуда катта муваффақиятлар тилайдилар.

* * *

СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Болгария Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри Карло Лукановга табрик телеграммаси юборди.

УМУМИЙ ТИНЧЛИКНИ ҚЎЗЛАБ

СОВЕТ-ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ нутқи

Ҳурматли жаноб Бош Министр!
Ҳиндистонлик азиз дўстлар!
Ўртоқлар!

Ҳурматли меҳмонимиз — атоқли давлат арбоби — Ҳиндистон Бош Министри Жавохарлал Неру жанобларини ва унинг ҳамроҳларини табрикламан учун бу ерга тўпландик. **(Давомли қарсаклар).**

Жаноб Неру бизнинг мамлакатимизга шу билан учинчи марта келди. Биринчи марта у, Совет Иттифоқига 1927 йилда, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ўн йиллиги байрам қилинаётган ажойиб кунларда келган эди. Ўша вақтда у ўзининг отаси — Ҳиндистон миллий озодлик ҳаракатининг ветерани Мотилал Неру билан бирга Москвада меҳмон бўлган эди. Ўша маҳалда Ҳиндистон мустамлака ҳолатида эди. Жаноб Неру бизнинг мамлакатимизга иккинчи марта 1955 йилнинг июнь ойида келди, у вақтда Ҳиндистон мустақил давлат бўлиб олган эди, жаноб Неру эса, Ҳиндистоннинг бош министри бўлиб қолган эди. **(Қарсаклар).** Ўша визит мамлакатларимиз халқлари ўртасида самимий дўстликни ва самарали ҳамкорликни ривожлантириш йўлида муҳим босқич бўлди. Ҳиндистон Республикаси ҳукумати бошлиғининг Совет Иттифоқига ҳозирги келиши ҳам Совет-Ҳиндистон дўстлигини янада мустаҳкамлаш ишида катта роль ўйнашига шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас. **(Кучли қарсаклар).**

Сиз, жаноб Бош Министр бу сафар бизнинг мамлакатимизга халқаро вазият анча мураккаблашган ва янги уруш хавфи очиқдан-очиқ кучайиб кетганлиги сабаби ҳамда жойда одамлар ташвиш тортаётган бир вақтда сафар қилиб келдингиз.

Бундан 16 йил муқаддам иккинчи жаҳон уруши тамом бўлганида халқлар бу уруш охирги уруш бўлиб қолади деб, ҳамма мамлакатларнинг ҳукуматлари ер юзида узоқ давом қиладиган ва мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун амалий чоралар кўрадилар, деб умид қилган эдилар. Халқлар тинч ҳаёт кечишини истайдилар. Улар тинч ҳаёт бўлсин деб мислсиз қурбонлар бердилар. Буни ҳеч бир халқ бизнинг халқимиздан кўра яхшироқ билмайди. Ўтган урушда биз миллионлаб кишилардан жудо бўлдик. Совет халқи янги урушнинг олдини олиш йўлида қатъий чоралар кўриш зарурлигини айниқса чуқур ҳис қилаётганлигининг сабабларидан бири мана шудир.

Моддий ишлаб чиқариш, фан ва техникани ривожлантириш, моддий неъматларни мўл-кўл қилиб вужудга келтириш соҳасида инсоният олдида кенг имкониятлар очилган, инсон космик фазога учишларни орзудан ҳақиқатга айлантирган, атомнинг сирларини билиб олган бизнинг замонамизда урушни давлатлар ўртасидаги низолик масалаларни ҳал қилиш воситаси деб ўйлашнинг ўзи ғайри табиий ва ваҳшиёна бир фикр бўлиб қолиши лозим эди. Лекин мудҳиш воқелик шундан иборатки, тез тараққий этмоқ учун зарур шарт-шароит вужудга келтирилган ҳозирги пайтнинг ўзида инсоният янги фожиали уруш ёқасига келиб қолди.

Ҳаммага маълумки, жаҳонни термоядро урушининг гирдобига ташлашга тайёр бўлиб турган энг агрессив империалистик кучлар Германия сулҳ шартномасини тузиш масаласини вазиятни кескинлаштирмоқ учун баҳона қилиб олдилар. Биз, Совет Иттифоқининг бу масаладаги позициясини неча марталаб баён қилиб ўтган эдик ва шу масаланинг бутун тафсилотига яна тўхталиб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

Таклифларимиздан кузатилган мақсад нимра? Бу мақсад равшан ва тушунарли мақсаддир: иккинчи жаҳон урушидан кейин Европанинг марказида қолган ва бурқсиб турган учқун ҳеч қандай ёнғинга айланмасин деб, шовқин-сурон қилаётгирлар.

Агар реал воқеликка асосланиб иш олиб бориладиган бўлса ва сиёсатда у ёки бу давлатнинг социал тузумига ғайрихоҳ бўлишга ёки ёмон кўришга амал қилиб эмас, балки тинч-тотув яшаш принципларига ва ялпи тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига амал қилиб иш олиб бориладиган бўлса, у ҳолда мавжуд ҳар иккала герман давлати Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиниши лозим ва шундай қилиш пайти келди деган хулосага келмаслик мумкин эмас. **(Давомли қарсаклар).**

Аммо фактлар билан ҳисоблашилмаса ва тинч-тотув яшаш принциплари инкор қилина берса, у ҳолда оқибат нима бўлади? Кучларни тўплаб, низоли масалаларни уруш йўли билан ҳал қилишга тайёрлана бериш керакми? Маълумки, Даллес ўз вақтида шундай сиёсатни ўтказган эди, лекин ҳатто у ҳам бундай йўлнинг хатарли ва бемаъни эканлигини ўз умрининг охирида тушуниб олиб, бу йўлдан қайта бошлаган эди. Даллес воз кечган йўлга энди бошкалар тушиб олганлигига афсусланасан, киши. Улар жаҳондаги кучларнинг янги нисбати шароитида ўзининг бутунлай бемаънилигини кўрсатган сиёсатни қалқон қилиб кўтариб олдилар ва умри тугаган шу сиёсат билан олга бормоқчилар. Лекин Даллесни тирилтириб бўлмайди. Даллеснинг умри, ғояларини ҳам тирилтириб бўлмайди. Кимки буни ҳисобга олмаса, эски тасаввурлар билан яшай берса, у жаҳонни ҳарбий ҳалокатга олиб келиши мумкин.

Шуни айтиб ўтмоқчимаки, сиёсатда реал воқеликка таяниш, фактлар ёқадими, ёки йўқми, шу фактларга дадил кўз билан қараш зарурлигини тушуниш жаҳонда тобора кенг ёйилмоқда. Ҳозирги вақтда мустақил давлатлар бўлиб қолган иккита Германия борлигини назарда тутиб иш олиб бориш кераклигини, дўқлар қилиш, ҳарбий тадбирлар ўтказиш йўли билан, урушга тайёрланиш йўли билан Германия проблемасини ҳал қилиб бўлмаслигини эътироф қилаётган кўп давлатларнинг раҳбарлари Германия масаласида мана шу реалистик позицияда турибдилар.

Бироқ, шу нарсани кўрмаслик мумкин эмаски, Ғарб давлатларининг раҳбар доиралари Германия проблемасини ақл-идрок позициясига таяниб туриб бартараф қилишни ҳали ҳам истамаётирлар. Ғарб давлатлари бизнинг Германия сулҳ шартномасини тузиш тўғрисидаги таклифларимизга жавобан ҳарбий тайёргарликларни кучайтирмоқдалар ва тўғридан-тўғри дўқлар қилмоқдалар. Лекин бу билан нимага эришиш мумкин? Бизнинг халқимиз дўқлардан қўрқмаслигини, ҳар қандай агрессорга қақшатқич зарба бермоқ учун кучимиз етарли эканлигини ғарбдагилар яхши биладилар-ку. **(Кучли қарсаклар).** Германия сулҳ шартномасини тузиш проблемасини келишилган асосда ҳал этишни таклиф қилаётганлигимизни ҳам ғарбдагилар яхши биладилар, аммо АҚШ да, Ғарбий Германияда ва бошқа баъзи мамлакатларда бўлаётганидек, ҳарбий васваса авж олдирилаётган шароитда бундай асосни ишлаб чиқиш мумкин эмас.

Дуруст, ҳозирги вақтда Ғарбда музокаралар олиб бориш лозим ва ҳатто зарур деган гапларни кўп айтмоқдалар. АҚШ президенти Ж. Кеннеди ҳам 30 августдаги матбуот конференциясида мана шу оҳда гапирди. Агар бу гаплар Ғарб давлатларининг ҳақиқий ниятларини акс эттираётган бўлса, улар амалий музокаралар олиб бориши талаб қилаётгирмиз. Шу музокаралар натижасида Германия сулҳ шартномаси ҳитлерчиларга қарши коалицияда аъзо бўлган ҳамма давлатларнинг иштироки билан имзоланиши керак. Лекин Германия проблемасини тинч йўл билан бартараф қилишни бениҳоя орқага сура бериш мумкин эмас. Агар кимки музокаралар тўғрисида гап сота бериш билан вақтни чўзмоқчи бўлса, жамоатчиликни алдамоқчи бўлса, шу нарсани яна бир марта очиқойдин қилиб айтмоқчиманки, улар бу ниятларига эриша олмайдилар. **(Давомли қарсаклар).**

Агар Ғарб давлатлари Германия сулҳ шартномасини биз билан биргаликда имзоламасалар, бунга биз афсусланамиз. Бундай ҳолда шартнома Германия Демократик Республикаси ва шу шартномани тузишни истаган давлатлар ўртасида имзоланади. Германия проблемасини тинч йўл билан ҳал қилишни ортиқ орқага чўза бериш мумкин эмас, халқлар бизнинг буни яна кейинга сура беришимизни асло кечирмайдилар. **(Давомли қарсаклар).**

Германия сулҳ шартномаси имзоланиши билан Ғарбий Берлин масаласи ҳам ҳал қилинади. Ғарбий Берлин демилитаризация қилинган эркин шаҳар статусини олади, унинг аҳолиси эса ўзи истаган иқтисодий ва сиёсий тартиблар шароитида яшаш имкониятига гўла равишда эга бўлиб қолади. Ғарбий Берлиннинг ички ишларига аралашишга ҳеч кимнинг ҳақи бўлмайди. Ғарбий Берлин Германия Демократик Республикасининг қоқ марказидаги шаҳардир. Германия Демократик Республикаси ҳукумати ҳам Ғарбий Берлинга қасд қилиш, унинг ички ишларига аралашиш ниятида эмаслигини неча марталаб уқтириб ўтди.

Ўз-ўзидан равшандирки, Ғарбий Берлин ҳеч қандай блокада қилинмайди. Унинг ҳамма мамлакатлар ва халқлар билан алоқада бўлиш эркинлиги таъминланади, лекин бунинг учун бундай ҳолда бўладиган одатдаги қоидаларга риоя қилиш — Ғарбий Берлиннинг алоқа йўллари Германия Демократик Республикасининг территориясидан ўтганлиги сабабли, Германия Демократик Республикасининг ҳукумати билан битим тузиш шарт.

Германия билан сулҳ шартномаси тузиш ва Ғарбий Берлиндаги шароитни нормаллаштириш мақсадида иккинчи жаҳон урушининг қолдиқларини тугатмоқ учун яхши ниятлар билан киритган тинчликсевар таклифларимизни империалистик доиралар тушуниш у ёқда турсин, ҳатто бу таклифларни ғазабланиб кутиб олганликларига жуда афсусланамиз. Улар қуролли кучларни зўр бериб оширишга, қуролланиш учун маблағлар ажратишни кўпайтиришга киришдилар, ҳарбий характердаги бир қанча тадбирларни кўрдилар, бутун дунёда мисли йўқ кескинлик вужудга келтирдилар. Ҳарбий тайёргарликлар айниқса Америка Қўшма Штатларида, унинг кетидан эса Германия Федератив Республикасида. Англияда, Францияда жуда кенгайиб кетди. Агрессив НАТО блокига аъзо бўлган бошқа мамлакатларни ҳам шундай қилишга мажбур этмоқдалар.

Вужудга келган бу шароитни ҳисобга олиб, биз мамлакатимиз хавфсизлигининг ва бутун социалистик лагерь хавфсизлигининг манфаатларини назарга олмаслигимиз мумкин эмас эди, албатта. Совет ҳукумати кейинги вақтларда СССРнинг мудофаа ҳаражатларини кўпайтиришга, ўзларининг ҳақиқий ҳизмат муддатларини ўтаган, яхши ўргатилган совет жангчиларини Қуролли Кучлар составида вақтинча сақлаб қолишга мажбур бўлди. Совет Иттифоқи шаҳнига тўғридан-тўғри таҳдидлар қилинаётганлиги сабабли биз ядро қуролининг экспериментал портлатишларини ўтказишдан бошқа иложимиз қолмади.

АҚШ ва Англия ҳукуматлари ҳозир ўзларини ядро синовларини ўтказишга гўё жуда ҳам қарши қилиб кўрсатмоқдалар. Улар ҳатто ядро қуроли синовларини атмосферада ўтказиш одамларнинг сиҳат-саломатлигига зарар етказади деб, бу синовлар атмосферада ўтказилмасин, деган таклифни кўтариб чиқдилар. Аммо улар бу таклиф қабул қилинмаслиги у ёқда турсин, ҳатто жиддий муҳокама қилинишга ҳам арзимайдиган таклиф эканлигини билиб туриб, шундай таклиф қилдилар. Уларнинг бу таклифи жамоатчиликни алдамоқ учун фақат пропаганда найранги бўлди. Шу жиҳатдан қараганда, шу нарса жуда диққатга сазовордирки, АҚШ президенти Совет ҳукуматининг жавобини кутмасдан туриб Қўшма Штатларнинг ядро қуроли синовларини ўтказиши тўғрисида қарор қабул қилди.

АҚШ ва Англия таклифларининг бутун маъноси шундан иборатки, улар Совет Иттифоқига нисбатан фақат ўзларини ҳарбий жиҳатдан устун қилиб, олмоқчилар. Улар синовларни фақат атмосферада ўтказишни тақиқлаш тўғрисида битимга келишни таклиф қилдилар, аммо синовларни ер остида ўтказа беришни мумкин қилиб қўймоқдалар. Яна бунинг устига бутун НАТО блокининг манфаатларини кўзлаб ядро қуроли синовларини ўтказаётган Франциянинг зиммасига бу синовларни чеклайдиган ҳеч қандай мажбурият юклатмоқчи эмаслар.

Ўз мустақиллиги учун, ўз эркинлиги учун курашаётган халқларга қарши қаратилган империалистик сиёсатни ҳеч қандай сўзлар билан ниқоблаш мумкин эмас.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотида кўп мамлакатлар мустамлакаларни талашга қарши чиқаётган бир вақтда империалистик давлатларнинг, ҳозир инсонпарварлик тўғрисида оғиз кўпиртириб гапираётган давлатларнинг баъзи вакиллари мустамлакаларни қўллаб-қувватлаётгандилар, индамай турганлар ҳам, аслида, мустамлакачиларнинг томонини олмоқдалар.

Мустамлакачиларнинг қонли ёвузликларига инсониятнинг виждони тоқат қилиши мумкин эмас. Мустамлакачиликни яхши истаклар билдириш билан йўқ қилиб бўлмайди. Мустамлакачиликка қарши кураш барча эрксевар халқларнинг биргаликда кучи ва ғайрат сарфлашларини талаб қиладди. Равшандирки, халқлар ҳозирги замонда мустамлакаларга қарши олиб борилаётган курашнинг муваффақиятли бўлиши тинчлик ва тараққиёт учун, агрессияга ва халқларни эзишга қарши курашаётган кучларнинг умумий фронти ва ҳамма ҳаракатларнинг ҳамма ҳаракатларнинг ҳамма ҳаракатларнинг

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ БАЁНОТИ

Совет ҳукумати АҚШ президенти ва Буюк Британия бош министрининг ядро қуроли синовлари масаласи юзасидан шу йил 3 сентябрдаги қўшма баёноти билан танишиб чиқди. Бу баёнотга қандай баҳо бериш мумкин?

Аввало, АҚШ ва Англия раҳбарлари бошдан кечирилаётган пайтнинг ўткирлиги тўғрисида, халқаро вазиятнинг кескин гуж олганлиги тўғрисида лом-мим демаганликлари эътиборни жалб этади, ҳолбуки ядро синовлари борасидаги ҳолатни ана шу вазиятдан ажратиб олиб қараш мумкин эмаслиги уларга равшан бўлиши керак эди. Халқлар Ғарбнинг ҳарбий блоклари ишларини ҳал этадиган АҚШ ва Англия ҳукуматларидан қилич ялангочлашга қачон ҳотима берасиз ва, ниҳоят, жаҳонни ҳалокатли ядро уруши гирдобига олиб келишга қачон барҳам берасиз, деган саволга равшан ва очиқ жавоб беришларини кутишга ҳақлилирлар.

Кеннеди жаноблари ва Макмиллан жаноблари буларнинг ҳаммасини бир четга қолдириб, ядро қуроли синовлари тўғрисидаги масалани қуролсизланиш проблемасидан (ана шу масала қуролсизланиш проблемасининг бир қисмидир) ажратиб қўйибгина қолмай, балки бу масалани халқаро ҳаётнинг муҳим воқеалари билан боғламаган ҳолда алоҳида қараб чиқишга ҳам уринмоқдалар. АҚШ президенти ва Буюк Британия бош министри баёнотининг ҳар бир сатрида Ғарб давлатлари ва уларнинг агрессив ҳарбий блоклари ҳам ўзларидан ҳарбий ҳужумга ўтишлари мумкин эмас, деган ҳолатни ана шу вазиятдан ажратиб олиб қараш мумкин эмаслиги уларга равшан бўлиши керак эди. Халқлар Ғарбнинг ҳарбий блоклари ишларини ҳал этадиган АҚШ ва Англия ҳукуматларидан қилич ялангочлашга қачон ҳотима берасиз ва, ниҳоят, жаҳонни ҳалокатли ядро уруши гирдобига олиб келишга қачон барҳам берасиз, деган саволга равшан ва очиқ жавоб беришларини кутишга ҳақлилирлар.

Кеннеди жаноблари ва Макмиллан жаноблари буларнинг ҳаммасини бир четга қолдириб, ядро қуроли синовлари тўғрисидаги масалани қуролсизланиш проблемасидан (ана шу масала қуролсизланиш проблемасининг бир қисмидир) ажратиб қўйибгина қолмай, балки бу масалани халқаро ҳаётнинг муҳим воқеалари билан боғламаган ҳолда алоҳида қараб чиқишга ҳам уринмоқдалар. АҚШ президенти ва Буюк Британия бош министри баёнотининг ҳар бир сатрида Ғарб давлатлари ва уларнинг агрессив ҳарбий блоклари ҳам ўзларидан ҳарбий ҳужумга ўтишлари мумкин эмас, деган ҳолатни ана шу вазиятдан ажратиб олиб қараш мумкин эмаслиги уларга равшан бўлиши керак эди. Ҳал

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг состави

Область комитетининг аъзолари

Абдуллаев С.
Абдуллаева Т.
Абдунабиев А. Ғ.
Абдураззоков М. А.
Абдушоҳидов А.
Абрамов А. Г.
Одилова М.
Одилов М. М.
Акромов А. А.
Акромов С. Г.
Алексеева Г. И.
Алимов О. А.
Алимов А.
Алимов А. П.
Алимов Х. Р.
Альчикова А.
Анисимкин И. Г.
Арнаутов И. Р.
Ортиқов А.
Асилбеков К.
Отақўзиев Уйғун
Аҳмедов Қ.
Аҳмаджонов А. А.
Бобожонов Ф. А.
Бобоев Ф.
Бозорова Ш.
Банчужний Е. А.
Белова Л. А.
Белоусова М. П.
Бердиев О.
Бородавко И. К.
Бочкарев С. А.
Бродова А. И.
Будряшов В. Г.
Бўронова Р.
Бурнашев Э. И.
Веселов С. М.
Витте В. С.
Вотинцев Ю. В.
Висоцкий К. А.
Ғаниев М.
Голиков В. Я.
Гулаҳмедова С.
Ғуломов А. Ғ.
Гурьянов В. И.
Дектярев А. П.
Демин Н. С.
Жалилов Ҳ.
Жомбоев Р. С.
Зоидов М. И.
Зокиров Ю. Т.
Западненко В. Н.
Зоҳидов В. И.
Иброҳимов И.
Эгамбердиев М.
Илюхин А. М.
Эргашев Х. Э.
Искандеров М.
Исломов Э.
Қодиров Х.
Каймаков П. В.
Калонов С. З.
Қорнев М.
Қорнев М. М.
Каримов И. И.
Карпов П. М.
Ким М. В.
Ким Пен-Хва
Қирғизбоев М.
Колдаев А. А.
Костриков П. В.
Кошкинбоев А.
Қурбонов М.
Ладюшкин И. И.
Ларин С. Х.
Латипов Т.
Лебедков А. Д.
Мавлюдова Г.
Марцинюк И. В.
Мартинов Н. В.
Матқобулов А.
Маҳкамова Қ.
Мирбобоева Б. Т.
Мирзабеков Б. Г.
Мирқосимов М. Ш.
Мирзараҳимов Н.
Мирсоатова Х.
Моргунов А. А.
Муллаев М.
Муртазоев Қ.
Мусахонова Х. Р.
Муҳамедов Н.
Муҳамедов И. Ф.
Назарьянц Л. О.
Насриддинова Е. С.
Нишонбоев З.
Нишонов Р.
Новосельцев П. А.
Норматов Н.
Нормуҳамедов М.
Нуралиев М.
Озерский Е. И.
Пак Л. Н.
Полвонов И. А.
Палюнина А. Д.
Пидаев И. М.
Пискорская Н. П.
Поклонский П. С.
Полякова А. И.
Пономарев Б. А.
Пўлатов С.
Ражабов Т.
Ражабов В.
Рамазонов М. Р.
Расулев М. Р.
Расулева В. А.
Раҳимов Ғ. Р.
Раҳматов И.
Рашидов Ш. Р.
Романовский В. М.
Руковицин В. Н.
Рутцкий А. И.
Савин И. М.
Содиқов Т.
Содиқов К. С.
Сазонов П. М.
Салимов Р. А.
Сотболдиев И.
Светленко Г. Г.
Селина Т. Н.
Скребнев В. С.
Соколова А. А.
Стажило А. Л.
Тожибоев М. С.
Тазова В. И.
Тоҳирова Т. А.
Тошпўлатов М. И.
Тимофеев П. М.
Титов Ф. Е.
Туполев Б. П.
Турсунқулов Ҳ.
Тюпкс В. А.
Умаров Т.
Фармонов К.
Ҳайдарова Г. Қ.
Хайматов Д. Н.
Холматов Э.
Ҳамидов А. Х.
Ҳасанов И.
Ҳошимов Б. И.
Хван М. Г.
Ҳўжаев А.
Ҳўжаев У.
Ҳўжаев Ф.
Ҳўжаева И.
Хорошилов Н. В.
Хусниддинов И. К.
Цибулин А. Д.
Циганков В. П.
Цой И. А.
Цогоев Н. А.
Шайхов Э. Т.
Шохобов У.
Шевердин М. И.
Шевченко Б. М.
Шералиев М.
Шкуратов А. И.
Шчербинина П. Т.
Иўлдошева Н.
Иўлдошева П.
Юнусов Ғ.
Юнусов И.
Юсупов У. Ю.
Юсупова А. У.
Ёқубов Ф. Ғ.

Область партия комитети аъзолигига кандидатлар

Обидхонова С.
Ажинов И. В.
Азимов И. Р.
Бегмонова М.
Берсудский Я. М.
Бирюков И. М.
Браилов А. В.
Додоматова Т.
Ильин А. В.
Исабоев А.
Қодиров Ғ.
Қодиров Р.
Қосимов М.
Квон Р.
Ким В.
Крилин Е. И.
Ковалева М. А.
Короткова К. А.
Корсовский В. Д.
Кретов Г. И.
Кўчиев Ж.
Молчанов Д. М.
Мусамуҳамедов Р.
Муҳамедов В. М.
Никитин С. И.
Николаева М. А.
Никоноров Б. И.
Нормухамедов Т.
Насакин И. Д.
Нуриддинов С.
Смирейчук Н. Д.
Срибний И. Л.
Тожиев М. Т.
Умарова Ш.
Уралова Т.
Усмонов В.
Шапкина А. И.
Эгамбердиев С.
Элчибеков Я. К.
Юнусова М.
Юсупов Ю.

Ревизия комиссиясининг состави

Ортиқхўжаев Т.
Аҳмедов И.
Беленогов М. Г.
Булатов Х. М.
Бусь М. Я.
Воҳидов С. Х.
Ғозиев З. М.
Григорьев Г. В.
Деревянко И. Я.
Зоҳидов Ш.
Иванушкина М. И.
Эгамбердиев Р.
Исмоилов Р.
Исҳоқов И.
Қолдибоев А.
Курамшин Н. Д.
Ли Л.
Мирҳўжаев Х. Х.
Мўминов Н. С.
Носиров А.
Пирмонов У.
Сачков М. А.
Сенчук И. А.
Султонов Б. У.
Тойиров С. М.
Тенишев А. С.
Ёқубов С. Ғ.

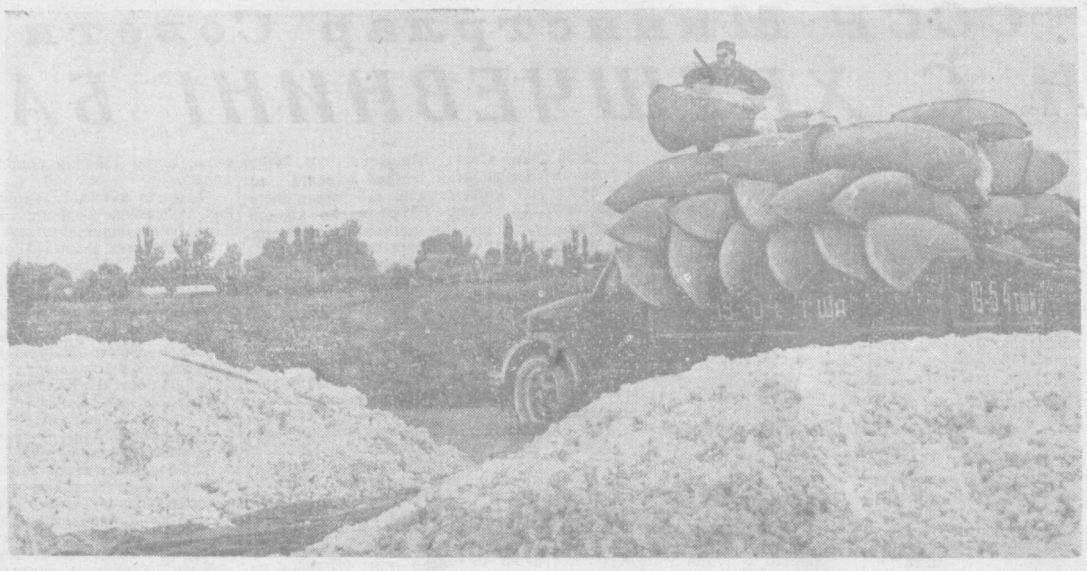

Қуйи Чирчиқ районидаги Красин номли колхозининг ўртоқ А. Мамажонов бошлиқ 1-бригада аъзолари КПСС XXII съезди шарафига пахта тайёрлаш йиллиқ планини бажариш мажбуриятини олдилар. Бригада аъзолари 140 гектар ердан пландаги 280 тонна ўрнига 336 тонна «оқ олтин» топшириш учун курашмоқдалар. Суратда: бригада хирмонида.

Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ XII ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Илгари хабар берилганидек, 8 сентябрда — Тошкент область XII партия конференцияси ишининг биринчи кунида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари ўртоқ **Ф. Е. Титов** КПСС Программасининг проекти тўғрисида доклад қилди.

Доклад юзасидан қизғин музокаралар бўлди.

Сўз Оржоникидзе район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Қ. М. Маҳкамовага** берилади. У, район меҳнаткашлари жонажон Коммунистик партиянинг XXII съездига тайёргарлик кўриш мақсадида юксак сиёсий кўтаринкилик билан қилаётган меҳнати ҳақида гапирди.

— КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорига мувофиқ барча меҳнаткашларнинг танишиб чиқиши ва муҳокама қилиши учун эълон қилинган партия Программасининг проекти, — дейди ўртоқ Маҳкамова, — кишиларнинг кучига куч қўшди, ижодий активлигини оширди. Улар партия қилаётган ғамхўрликка жавобан Ватанимиз шон-шуҳратини ошириш учун унумли меҳнат қилаётирлар. Оржоникидзе районининг партия ташкилотлари меҳнаткашларга янги Программа проектида партия томонидан олдинга сурилган вазифаларнинг улуғворлигини яхшироқ тушуниб олишда ёрдамлашиш, уларни бу йил район олдида турган вазифаларни бажариш учун актив курашга жалб этиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Ўртоқ Маҳкамова область партия конференциясини Оржоникидзе районининг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари ўз бурчларини шараф билан бажарадилар, партия планларини амалга ошириш учун умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонтирди.

Оҳангарон кўмир разрезининг экскаватор машинисти ўртоқ **Х. Алиқулов** конференция делегатларига Ўзбекистон кочегаркасининг кончиларидан қизғин салом топширади. Оҳангарон кончилари, деди у, партия Программасининг проектини катта қизиқиш билан ўрганмоқдалар. Муҳокама қилмоқдалар ва уни чин қалбдан маъқулламоқдалар. Программа проектида мамлакатимизда социализм қурилиши тажрибаси ижодий тарзда умумлаштирилган, бутун дунёдаги революцион ҳаракат тажрибаси ҳисобга олинган ва коммунистик қурилишнинг муҳим вазифалари ҳамда асосий босқичлари белгилаб берилгандир.

— Кончилар, — дейди ўртоқ Алиқулов, — байроғига «ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга эҳтиёжига яраша» деган шиор ёзиб қўйиладиган коммунистик жамият қуришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган Ленин партияси билан фахрланадилар. Биз партияга бу тарихий вазифани муваффақиятли бажаришда ёрдам бериш учун кучимизни аямаймиз. Бизнинг бригадамиз Оҳангаронда биринчилар қаторида коммунистик меҳнат коллективи деган фахрли унвонни олди, биринчилар қаторида КПСС XXII съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақа бошлади ва ўз зиммасига йил охиригача пландан ташқари 25 минг тонна кўмир ортиш мажбуриятини олди. Ҳозир ишонч билан айтиш мумкинки, бу мажбурият бирмунча ошириб бажарилади. Область партия конференцияси очилган кунга из биз планга қўшимча равишда 21 минг тонна кўмир ортдик.

Янгийўл районидаги Хрушчев номли колхознинг раиси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **Ҳ. Турсунқулов** ўз сўзида колхознинг коммунистлари ва барча аъзолари КПСС Программасининг проектини қизғин маъқуллаганликлари ҳақида гапирди. Партия бу ажойиб ҳужжатда, дейди у, колхозларни қисқа муддат ичида энг мукаммал қишлоқ хўжалик машиналари, минерал ўғитлар ва химикатлар билан таъминлаш вазифасини қўйётганлиги артелимиз аъзоларини айниқса қувонтирмоқда. Буларнинг ҳаммаси колхозларнинг экономикасини юксалтиришда, қишлоларимизнинг моддий фаровонлигини ва уларнинг жамоат хўжалигининг барча соҳаларини янада ривожлантиришдан моддий манфаатдорлигини оширишда бизга катта ёрдам беради. Колхоз хўжалиги қанча кўп ва яхши ривожланса, давлат биздан шунча кўп озиқ-овқат маҳсулотлари ва қишлоқ хўжалик хомашёси олади.

Минбарга Сирдарё районидаги «Малик» совхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи ўртоқ **Ж. Кўчиев** кўтарилади. У, кишилар ҳақида буюк ғамхўрлик қилаётганлиги учун ўз бригадасининг аъзолари ва совхознинг барча ходимлари номидан партияга чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирди ва улар партиянинг янги Программаси проектини — кенг авж олдирилган коммунистик қурилиш программасини қизғин маъқуллаётганликлари ҳақида гапирди. Совхозимиз ходимлари, деди областнинг довғдор пахтакори, партия томонидан совет халқи олдига қўйилган улуғвор Программани муваффақиятли бажариш учун ўзларининг бутун кучлари, билимлари ва тажрибаларини сарфлайдилар.

Тошкент ГРЭСи қурилиши коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи **Сафонов**, Туркистон ҳарбий округи ҳарбий советининг аъзоси ва Сиёсий бошқармасининг бошлиғи генерал-лейтенант **Н. С. Демин**, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози правлениесининг раиси **М. Хван**, Ўзбекистон металлургия заводи мартен цехининг мастери **Ҳ. Ғаниев**, Чирчиқ шаҳар ижроия комитетининг раиси **Г. Ҳайдарова** ва бошқа делегатлар ўз сўзларида партия программ қоидаларининг буюк илҳомлантирувчи кучи ҳақида гапирдилар. КПССнинг янги Программаси, дейишди улар, мамлакатимиздан ташқарида ҳам катта аҳамиятга эгадир. Унинг қоялари ва революцион руҳи, назарий қоидалари ва хулосалари халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатига, дунёдаги барча мазлум халқларнинг озодлик учун курашига самарали таъсир кўрсатади.

Якдиллик билан қабул қилинган резолюцияда конференция делегатлари КПСС янги Программасининг проектини қизғин маъқулладилар ва область партия ташкилотларини мамлакатимизда коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини муваффақиятли бажариш учун барча кучларини сафарбар этишга чақирдилар.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг иккинчи секретари ўртоқ **С. М. Веселев** КПСС Уставининг проекти тўғрисида доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда чиқиб сўзлаган конференция делегатлари СССРда социализм ғалаба қилганлиги, совет жамиятининг бирлиги мустаҳкамланганлиги туфайли ишчилар синфининг Коммунистик партияси совет халқининг авангардига айланганлиги, умумхалқ партияси бўлиб қолганлигини таъкидладилар. Партия келажакка сезгирлик билан қарайди, халққа олга ҳаракат қилишнинг илмий жиҳатдан асосланган йўлларини очиб беради, оммада буюк ғайрат қўзғатади, оммани улуғвор вазифаларни ҳал қилиш томон олиб боради.

Коммунизм қурилиши кенг авж олган давр, деб кўрсатишди делегатлар, совет жамиятининг раҳбари ва етакчи кучи бўлган Коммунистик партиянинг роли ва аҳамиятининг янада ўсиши билан характерланади. Шу сабабли коммунизм қурилиши кенг авж олган даврга партиянинг ўзининг ривожланишидаги, унинг сиёсий, идеологик ва ташкилий ишларининг ривожланишидаги янги, янада юқорироқ босқич мос келади.

Партия турмушининг қонуни — партия турмушининг ленинча нормаларига ҳамда коллектив раҳбарлик принципига сўзсиз риоя қилиш, партия органлари ва уларнинг ходимларининг партия оммаси олдидаги масъулиятини ошириш, барча коммунистларнинг активлигини ва ташаббусини оширишни, уларнинг партия сиёсатини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этишини таъминлаш, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтиришдир. КПСС Уставининг янги проектида партия ғоявий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланишининг ана шу зарур шартлари ҳақида гапирилади.

КПСС XXII съезди томонидан қабул қилинадиган янги Устав, дейди Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг секретари ўртоқ **И. Р. Арнаутов**, партия ташкилотларини партия томонидан белгиланган улуғвор вазифаларни амалга ошириш учун курашнинг қудратли қуроли билан қуроллантиради.

Ўртоқ Арнаутов партия органларини сайлашда яшириш овоз бериш тартибини сақлаш мақсадга мувофиқ эмаслиги ҳақидаги фикрни айтади.

— КПСС янги Программаси ва янги Уставининг проектлари, — деди Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг раиси ўртоқ **И. А. Цой**, — марксизм-ленинизмни ижодий тарзда янада ривожлантиришдан иборатдир. Партия ташкилотлари бу муҳим ҳужжатларга амал қилиб, олдимизга қўйилган хўжалик ва сиёсий вазифаларни бажариш учун янада қатъият ва ғайрат билан кураш олиб борадилар.

— Тошкент тепловоз депосининг коммунистлари, — дейди депо машинисти. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **В. Н. Немудров**, — партия янги Уставининг проектини қизғин маъқуллямоқдалар. — Бироқ биз унинг айрим параграфлари юзасидан ўз мулоҳазаларимизни айтишни истаймиз. Жумладан, 16-параграфда кандидатлик стажи тўлмасдан илгари ўзларига боғлиқ бўлмаган сабаблар билан бошқа партия ташкилотлари ҳисобига кўчиб борадиган кандидатларни муддатидан илгари КПСС аъзолигига қабул қилишни назарда тутиш лозим. Шунингдек, комсомолларни КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилиш тартибини соддалаштириш ва 4-параграфнинг биринчи эслатмасини қуйидагича баён қилиш лозим: «ВЛКСМ аъзоларини партияга қабул қилишда бошланғич комсомол ташкилоти берган рекомендация партия аъзосининг рекомендацияси ўрнига ўтади».

Шунингдек, музокараларда Пискент район партия комитетининг секретари **И. Юнусов**, Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз партия ташкилотининг секретари **Р. Усмонов** ва Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари **И. М. Савин** ўртоқлар ҳам чиқиб сўзладилар.

Конференция КПСС янги Уставининг проектини якдиллик билан маъқуллаб резолюция қабул қилди.

* * *

Сўнгра область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоков** Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг ишқ тўғрисида ҳисобот доклад қилади.

Ҳисобот доклади юзасидан музокараларда 17 делегат чиқиб сўзлади. (Ўртоқ Абдураззоков докладининг баёни ва область партия комитетининг ҳисобот доклади юзасидан музокаралар ҳақида тўла ҳисобот газетамизнинг навбатдаги сонида босилади).

Тошкент область XII партия конференцияси область партия комитетининг ҳисобот доклади юзасидан якдиллик билан қарор қабул қилди. Ревизия комиссиясининг доклади тасдиқланди.

Тошкент область партия Комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоков якунловчи нутқ сўзлайди.

Конференция делегатлари Тошкент область партия комитетининг ҳисобот даврдаги ишини якдиллик билан қониқарли деб топдилар.

Конференцияга Андижон, Самарқанд ва Қорақалпоғистон область партия конференцияларидан, шунингдек Ўзбекистон компартияси Бухоро область комитетидан ва Тожикистон компартияси Ленинобод область комитетидан табрик телеграммалари келди.

Конференция қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва ўртоқ Н. С. Хрушчев номига баланд руҳ билан мактуб қабул қилдилар.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари **О. А. Алимов, Г. Ф. Наймушин, Ш. Р. Рашидов, А. Н. Рудин, И. Ф. Федюнинский**, Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюро аъзолигига кандидат **Қ. М. Муртазоев**, КПСС Марказий Комитетининг инструкторлари **В. Е. Герашченко, В. А. Кузнецов** иштирок этдилар.

Тошкент область партия комитетининг аъзолари ва область партия комитети аъзолигига кандидатлар ҳамда ревизия комиссияси сайланди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съездига ҳал қилувчи овоз билан 38 делегат, маслаҳат овози билан 4 делегат сайланди. Ўзбекистон Коммунистик партияси XVI съездига ҳал қилувчи овоз билан 351 делегат, маслаҳат овози билан 40 делегат сайланди.

Кун тартибидаги масалалар муҳокама қилиб бўлинди. Тошкент область XII партия конференцияси ёпиқ деб эълон қилинади. Делегатлар ва меҳмонлар ўринларидан туриб партия гимни «Интернационал»ни айтадилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Иван Франко номидаги Львов давлат университетини Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисида

Барпо этилганига 300 йил тўлиши муносабати билан ҳамда илмий педагогик кадрлар ва халқ хўжалиги ҳамда маданият учун мутахассислар тайёрлашда эришган муваффақиятлари учун Иван Франко номидаги **Львов давлат университети Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва. Кремль.
1961 йил, 9 сентябрь.

Сталинград ГЭСи қурувчиларининг рапорти

Сталинград ГЭСнинг қурувчилари бутун совет халқи жонажон Коммунистик партиянинг XXII съездига завқ-шавқ билан ҳозирлик кўраётган кунларда афсонавий шаҳар бўсағасида жаҳонда энг йирик гидростанция — Сталинград ГЭСини қуриш соҳасидаги ишларни тугаллаганликларини КПСС Марказий Комитетига, СССР Министрлар Советига ва шахсан Никита Сергеевич Хрушчевга маълум қилдилар.

2,5 миллион киловатт қувватга эга бўлган гидростанция, сув қуядиган бетон тўғон, тупроқ тўғон, иккита параллел икки погонали шлюз ва унинг қуйи ёндош канали билан аванпорти, Волга-Ахтуба канали, Волга устига кўприксимон доимий темир йўл ва тош йўл, балиқ кўтаргич иншоотлар. 500 ва 220 киловатт кучланишга эга бўлган тақсимлагич мосламалар ҳамда бошқа иншоотлар қуриб битказилди. Сталинград гидроузелининг тўғони 33,5 миллиард кубометр ҳажмга, 600 километр узунликка эга бўлган сув омборини вужудга келтирди.

Узелнинг қурилган барча гидроиншоотлари проектда кўрсатилган босим остида ўтказилган синовларга жуда яхши чидаш берганлигини ва ғоят нормал ишлаётганлигини қурувчилар партия ва ҳукуматга юборган рапортларида маълум қиладилар. Сталинград ГЭСи вақтинча фойдаланишга топширилганидан буён ҳозирдаёқ халқ хўжалигига 12,5 миллиард киловатт-соат арзон электр энергияси берди.

Тинч яратувчилик меҳнати билан машғул бўлган гидростанция қурувчиларининг коллективлари КПССнинг Программаси ва Устави проектларини муҳокама қилиб, ана шу тарихий ҳужжатларни чин юракдан астойдил маъқуллайдилар ҳамда партия ва ҳукуматнинг мамлакатимизни электрлаштириш соҳасидаги ҳар қандай янги топшириғини адо этишга тайёрдирлар. (ТАСС).

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетида

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИ ВА СОВХОЗЛАРИДА ХОМ ВА ИФЛОС ПАХТА ТЕРИЛАЁТГАНЛИГИ ФАКТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Область партия комитети бюроси бу йил область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пахтанинг эрта пишиб етилишини таъминлаётган ва ҳосилни ўз вақтида юқори сифатли қилиб йиғиб-териб олиш учун ҳамма имкониятлар бор деб ҳисоблайди.

Бироқ текшириш натижасида бир қатор колхоз ва совхозларда терим ишлари қониқарсиз ташкил этилганлиги ва ҳосилнинг сифати бузилаётганлиги сингари кўпгина фактлар аниқланди.

Пахта ялпи очилган бўлишига қарамасдан кўп колхоз ва совхозлар теримни чинакамига қизитиб юбормадилар, бу ишга меҳнатга қобилиятли кишиларнинг ҳаммаси сафарбар этилмаган. Янгийўл районидаги Сталин номли, Чиноз районидаги «Қизил Октябрь», Сирдарё районидаги М. Горький номли, «1-Май», Оққўрғон районидаги Ленин номли, Карл Маркс номли колхозларда ва «Малик», «Пискент» совхозларида теримга жалб қилинган кишилар ҳеч қандай кўрсатмасиз, контролсиз иш қилаяптилар. Бунинг натижасида кўплаб хом пахтанинг терилишига йўл қўйилмоқда, бундай пахталардан эса пишиб етилмаган уруғлик олинади, натижада уруғликнинг сифати пасайиб, келаси йили ундан етиштирилган ҳосилнинг 15 ва ҳатто ундан ортиқ проценти нобуд бўлиши мумкин.

Чиноз ва Сирдарё районининг баъзи бир хўжаликлари пахта қуритадиган асфальтланган майдончаларни тайёрлашни ва қуришни ҳаддан ташқари кечиктириб юборадилар. Натижада терилган пахталар тўғридан-тўғри ер устига ёйиб унинг ифлосланишига йўл қўйилаётир.

Теримни ташкил этишдаги бу камчиликлар пахта сортларининг аралаштириб юборилишига ва тайёрлов пунктларидан пахтанинг кўплаб қайтариб юборилишига сабаб бўлмоқда. Кейинги тўрт кун ичида Сирдарё, Чиноз, Оққўрғон районларининг тайёрлов пунктларидан қуритиш учун 100 тоннадан ортиқ пахта қабул қилинмасдан қайтариб юборилди.

Айниқса, Сирдарё районидаги Тарас Шевченко номли, Ленин номли ва Охунбобоев номли колхозларга кўплаб пахта қайтариб юборилди.

Пахта намлиги ва ифослиги учун қайтариб юборилганида фақат унинг вазни ва сифатидангина ютқазилмайди, балки қўшимча равишда катта, кераксиз чиқимларга олиб келади ва пахтанинг таннархини бирмунча қимматлаштиради.

Шу нарса ташвишлики, хом пахтани териш деярли одат тусига кириб қолмоқда: Сирдарё ва Чиноз районларининг колхозларида дастлабки кунларданоқ теримчилардан пахтани тортиб олиш вақтида унинг сифатидан қатъий назар 10 — 15 процент миқдорида чиқитга чиқариб ташлашни норма қилиб белгилаб олганлар.

Сирдарё ва Верхневолинск тайёрлов пунктларида қабул қилувчи — узатувчи механизмларнинг тайёр бўлмаганлиги туфайли пахтани қоп-қанорсиз ташиш қониқарсиз ташкил этилган. Шунингдек машина теримига тайёргарлик ишлари ҳам тўла тугалланмаган.

Ўзбекистон КП область комитети бюроси қарор қилади:

1. Катта нобудгарчиликка, иккинчи марта қуритиш учун ва сортларга қайта ажратиш учун ортиқча харажатларнинг сарфланиши ҳамда пахта толалари сифатининг пасайиб кетишига олиб келадиган хом пахта териш практикаси қаттиқ қоралансин.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг партия ва комсомол ташкилотлари ҳамда колхоз раислари ва совхоз директорларидан, агрономлар ва бригадирлардан теримнинг сифати устидан қаттиқ контроль ўрнатиш, терим техникасини бузишнинг ҳар қандай ҳолларига ва нобудгарчиликка қарши бутун воситалар билан курашиш талаб этилсин.

2. Янгийўл, Чиноз, Сирдарё, Пискент ва Оққўрғон районларининг партия комитетларига хом пахта терилишига йўл қўйган шахсларни аниқлаб, чора кўриш топширилсин.

3. Область пахта ва луб тайёрлаш тресты (ўртоқ Нормуҳамедов), район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, пахта заводларининг директорлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига:

а) ҳамма ерда йиғим теримни тўғри ташкил этиш, меҳнатга ҳақ тўлаш ва пахтани тайёрлов пунктларига топшириш учун тайёрлаш юзасидан инструктажлар ўтказиш;

б) хом ва нам пахтанинг терилишини қатъий ман этиш;

в) хирмонлар ва майдонларни тайёрлаш ишларининг тугалланишини тезлик билан таъминлаш, колхоз ва совхозларнинг тайёрлов пунктларини пахтани қоп-қанорсиз ташишга тайёрлашни тугаллаш;

г) пахтани териш, қуритиш ва транспортларга ортиш ва тушириш вақтида бўладиган ҳар қандай нобудгарчиликларга қарши курашни кучайтириш.

4. Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, колхозларнинг раислари, совхозларнинг директорлари, партия ташкилотларининг секретарлари, агрономлардан юқори ҳосилли, илгари вилт касаллиги билан зарарланмаган участка ва ғўзалардаги пишиб етилган пахталардан уруғлик тайёрлашни кучайтириш талаб қилинсин.

5. Хўжаликларнинг раҳбарларига уруғлик пахта териш нормасини 20 процентга камайтириш ва уруғлик пахталарни икки марта териб олиш тавсия этилсин.

6. Район партия комитетлари ва район ижроия комитетларига, колхозлар, совхозларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотларининг секретарларига ишга яроқли ҳамма колхозчилар, совхоз ишчилари ва шу хўжаликларнинг территорияларида яшовчи аҳолини пахта йиғим-терими ишига жалб қилиш, пахтани териш ва биринчи сортларга топшириш ҳамда зиммага олинган мажбуриятларнинг КПСС XXII съезди шарафига бажарилишини таъминлаш учун социалистик мусобақани ташкил қилиш вазифалари топширилсин.

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1961 йил 9 сентябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Қоп-қанорсиз ташиш
Юқори Чирчиқ	1,96	12,04	—
Оржоникидзе	1,48	9,70	1,05
Пискент	1,33	9,36	1,48
Чиноз	0,92	5,77	1,43
Ўрта Чирчиқ	1,11	5,13	0,29
Янгийўл	0,97	4,72	0,56
Сирдарё	0,82	4,41	0,50
Бўка	0,93	4,41	1,02
Оққўрғон	0,81	4,00	3,57
Бекобод	0,80	3,76	3,10
Комсомол	0,67	3,16	0,64
Гулистон	0,46	2,39	0,64
Янгиер	0,37	2,92	1,43
Қуйи Чирчиқ	0,21	1,04	—
Область бўйича	0,91	4,68	1,55

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирташган нашриётининг босма хонаси. Тошкент шаҳри

Р. 01077. Нашр. Б. 1679.